

D-r S. K. KUNIN

MORT KISKAEZЬN
PARAZITTEZ

(KOVGAGGEZ)

OKRIZDAT — 1936 — KUDЬMКАР

D-r. S. K. KUNIN

**MORT KISKAEZBN
PARAZITTEZ
(KOVGAGGEZ).**

VUZETIS I. I. RADOŠEV

OKRIZDAT

— 1936 —

KUDYMKAR

MORT KISKAEZBN PARAZITTEZ — KOV GAGGEZ (GLISTEEZ)

Paražittezən suşənъ lovja sussestvoez, kədnija verdçənъ mədik, ьзыtzъk vъna orgañzm sokkezən, enija organizmiməz vъlyп (neto nъ pъekъn) şelitçənъ. Paražittez pantashlənъ kъz vьdmassezъn, siž-zə i lovja sussestvoezъn. Sija organizmъs, kədna sokkezən verdçə paražitъs, suşə „kəzainən“. Paražittez kolasyн eməş seteəm paražittez, kədnija kutçisənъ vevdərşan da kutçikə kerənъ oştaez i etija oştaez-pъr asanъs kъskənъ vir da sokkez. Enija paražittez kolasiş ovlənъ tojjez, vudъkkez, pъeeez, vudan kłos i s. o., kədnija suşənъ vevdərsa paražittezən.

Mədik-zə paražittez sedətçənъ „kəzain“ pъesa organneze i setçin ne toko verdçənъ sъ sckkezən, a i ne soça razənъ sija organlış tkañqezsə, i etaşaç organlən զügşə izaləmъs. Ena pъesa paražittez.

Pъesa paražittez dъnə pozə vajətnъ sogətkerana mikrobvezəs, mukəd bag gribokkezəs da vьdkod gaggezəs, kədra unazъksə

şelitçevlənə mort kiseçnikə da suşənə kov gaggezən (glisttezən).

Etija uçətik knizkaokyn gizşə kiseçnik parazittez nəto, mədnoz suny, kovgaggez jılış, kədna olənə da eýkətənə mortlis da gort podalis kiskaezən uzałəmisi.

Una otip kolasyn ənəz em eşa ղevezərtəm, sto kiska parazittez ozə kerə ղek्यeəm vred mort organizimyn, a unazıksə çelad kolasyn. Etaż-zə i dumajtlisə eşa ղevazyn mukəd vraççez.

A swylişsə, sedasə-kə mort organizmə kiska parazittez ne to'ko kerənə vred, a nelki ne jeeə sışan mortbs kulə. Kovgaggez kerənə setəəm jada vessestvoez, kədnija ətlañn şojankət sedənə virə, a etaşan vezşə virlən sostavbs, mukəd pırşas loə mortbs jeeə vira. Kər kovgagges kiskaezən una əkşasə, pysis sogmənə ғakyllez, kədnija vermənə kiskaezsə tupkavny i, kyz as kadə ne kernə operacia, to etaşan vermə lənə kuləm. Mukəd kovgaggez da pylən pijan-nes sedətçənə kiskaezşanas mədik organne-zi — musə, gag چuzəma şlepəj kiska otrostokə, vemə, şinnezə i s. o., զugənə pılliş uzałəm i unazık etaşan ovla vişçistəm kuləm, kədijə pozə toko tədnə kuləmas operacia kerəm vərəyən.

Enija kovgaggezşan koknitzka vermən
sednə vədkod zaraza Bakteriaezi. Kovgagges
da nylən licinkaes rənitən kiskalış şenka-
sə, i etija rana-pyr koknita sedən virə zara-
za Bakteriaezi. Mort, kədalən eməş kiskae-
zən kovgaggez, cozazək pondə sogavnə za-
raza sogətən, sylən organizməs labmətəm
kovgag jaddezən i sijən oz vermə şetnə sop-
rotişlenno panxt zaraza sogətlə. Kiska pa-
razittezlən licinkaez sedətçənən ətlaşın virkət
təzə da setçin təzliş şenkaezsə pişkətlə-
nə, kütçə cozzəkə vermə sednə tuberkuloz
zaraza.

Amerikanskəj vraçcez issledovanqnoez şar-
ti loktisə setəəm vəvodə, sto vədkod sogət,
küz suam, anqina, bronxit i s. o., unazək
kutçə nə berdə, kin zarazitçəm kovgag-
gezən.

Una otır sogalə kovgaggezən, i sijən
vredəs nışan əddən əzyl. Roç prof. Skrja-
bin issledovanqo viştaləm şərti pozə tədnə,
sto SSSR-yn ne ləddən-pə-kə çəladəs, kədənə
zarazitçəmaş uçətik kovgaggezən — ostricae-
zən, ne jeeazək 50 proc.-şa vədsən naşelenqnoys
zarazitçəm kovgaggezən. Parazit gaggez esə
unazək ovlənə çəlad kolasınp. Moskvaiş
çəlad kerkueznətəraşəm issledovanqo təy-
çalış, sto çəlad 1—5 godəz porazonajəş

kovgaggezən — 57 proc., 6 — 10 godəz — 41 proc., 11 — 15 godəz — 56 proc. i rərişzək 15 godşa — 100 proc. Unažıksə cələd kolasınp ovlənə gəgrəsa gaggez, kədnə medunasə ovlənə askaridaez da ostricaez.

Kər mija velətam, kъz parazitlən zardıbsəs sedə mijan organizmə, to ətləyən-zə velətam i sijə, kъz bereritçəpə ena parazitteşşən, kədnə kerənə əzət vred mijan zdorovjolə.

Medvə mezdətçəpə etnija vred parazitteşşən, kъz vülynzək loas viştaləma, kolə ətik uslovjo:— soznaşelənəja kütçəpə pessəpə kъz aslənəs sogalişşeslə, a siž-zə i vədəs naşejenqəsəslə. Sə ronda, medvə usresnəja pessəpə kъeəm-və ez vəv vrakət, mortlə medoz kolə tədnə səliş təvkədsə, kъeəməş sylən uşkətçan prijomes, təyin sylən vənəs, kytən nərəs.

Etija knizkayp gizşə sə jılış, kъz vədkod parazittez sedənə mort organizmə, kъeəm vred kerənə, kъz pıkkət pessəpə i kъz pıssən astə kranitnə.

Vədəs kovgagges ləddişsənə 125 gəgər vidəz. Vədəs ena viddes ne ətkodəş aslanəs oləm şərti, zarodəs lıçinkaez zoraməm şərti, da „kəzain“ təloə sedəm şərti. 125 vidiş unažıksə olənə zar stranaeza olishəzən.

Vevdər şərti kovgaggezəs jansətənə gərgərəsa da lapkəsəez vylə.

Gəgrəsa kovgaggez kolasiş mijə gizam askarida, ostrica da vlasoglav jılış, kədnija çastozılk pantasənə mijan naşelənpo kolasılı, da trixina jılış.

ASKARIDAEZ

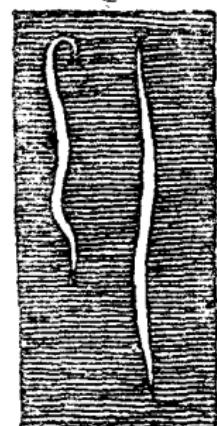
Askarida neto struqec vaçkişə ңızıv vylə. Askaridalən təloqs ovla gəgrəsa, kyz şuri trubka, kəknən koneçsə nevna jyləs. Askaridaez ovlənə çoçkoməş irudəş. Kuzanas ajpəvvəs ovlənə 30 sm., inpəvvəs zənətəzəkəş (20-25 sm.) Ajrəlsələn eəz vəz ladərəs nevna kəstisəstəm (viş. ris. 1). Ozas, vəsnitəzək ladəras — əm, kədaşaç tuncə şojanpuan trubka da konçatçə vəz koneças ətəraşan oştaən.

Askaridaez, kyz parazittez, verdçənə „kəzain“ təlo sokkezən. Nija mərtçətçənə aslanıss əm oştaən „kəzain“ kiska şenka berdə pleyəşanas da çupkənə setis kolana sokkezsə.

Inpəv askarida godnas vermə kolitta vənə əddən una — 20, 30 millon kolt. Bvd kolt kyeəvtəm Jon kysən (viş. ris. 1). Etija kysəs koltsə oz lez eýkşənə (koştınə, kypşınə i nəlki sednə ximicəskəj jaddez uvtə). Uçonəjjez,

kədnija velətlisə askaridalış zarodъs zoraməmisə, viştalənъ, sto askaridalən İovja lıçinkaez formalın rastvorıny vermənas vüdmənъ i ovnъ vit god. Askaridalən kolçokkez əddən uçətəş (0,07 mil. kužanas da 0,05 mil. paşkylanas), sijən i nijə pozə toko ažzyńь mikroskop instrument-ryg. Askarida kolçtalə assis kolçokkezsə „kəzain“ kiskaez şojan kasaə, kədnija ətərasıkə vermənъ ətlaňn sitkət çapkişşynъ ətəraşanınə. Enija kolçokkes oz esə vermə vüdmənъ, a sъ ponda, medvъ nija zoramisə, kolə ovnъ ne kiskaezyn, a ətərən 3 — 4 nedəla. Toko etija kad çulaləm vərti pozə nijən zaražitşynъ.

Ris. 1. Ajrəv da mampəv askarida (çintoməş) da askaridalən kolçokkez (əddən ızz-dətəməş).

Sedas-kə voeməz vüdməm kolçokks mort əmə, a sessan kiskaezə, to etija kolçokis petə uçətik gagok kod askarida lıçinka. Lıçinka sъvərən pýratçısse kiska ştenkaə da sedətçə virnuan sosuddeze. A sъvərən vir kötərtəmən sija sedə şələmə, şələmsan tyezə. Sedis-kə sija tъ polokkezə, to setən vəra lıçinka pýratçə vəsnitik virnuan sosuddeze

da sedətçə təbez polok proşvetə, a sessan
lolalan trubkaez-pyr sedətçə lolalan gorsə
da əmə. Əmən sorlaşşa dułən, da kər duł-
sə պալատ, vəra zevdəg-pyr sedətçə vəsnili-
tik kiskaezə i kük da zyn mışec vərti vəd-
mə vədsa askarida. Medvə lony vədsa as-
karidaən, zevdəgə kolçokxs sedəmşən, virət
da təbezət vətlətəmə, kovşə kadxs kuim
mışec.

Estateəm unapəvsa tuj askarida լիճնկалиş
təççalisa as vylanys japonskaj uçonəjjez —
Iosida da Kojno vonnez. Iosida zarazitis as-
karida kolçokkezən morjois porşokəs da kər
sə dumajtəm şərti լիճնkaez sedətçisə təbezə,
to şija vijis porşoksə da sylis təbezə ulnas
պալalıs. Kük da zyn mışec vərti sə ətərasə-
mən təççisişə əddən una askarıda kolçokkez.

Kajno vonnez պալalısə askaridaliş kol-
çokkezsə da kəknappys pondisə sogavny tə-
bez krupoznəj vospaleşənən. Ətiklən nə kola-
siş, kədija պալəstəma 1000 askarida kolç-
kaslajtikas kaseleşis vəli ażəməş askarida լի-
ճնkaez. 50-ət lunə sogaləm vərti kovgag-
vasətan zəlla priñimajtəm vərən sə rəekiş
petisə 667 vədsa askarida.

Askaridə լիճnkaez puñesestvujtəm pozə
tədnə sə şərti, sto nija i ovlənə sek, kər
çuzas toko kaga. Siñ-kə, kəz tamys aslas

kaga novjətik kosta zaražitçis askarida kolṭokkezən, to nylen ličinkaes, kər niya vətləny i vir pṛyət, koknita vətməny sedny matkaə, a seşşaŋ sedny kaga təloə da setçin vəliş pərtçəny vədsə askarida. Setəm sluçajjes pantaşlisə çelad vraç praktikaeszən.

Əm-pṛy askarida kolṭokkezən zaražitçəmşa eəə parazitlən zarodyssez vətməny sedny „kəzain“ təloə kuçik-pṛy. Bur usloviaezyən, kəz suam, sonyt stranaezən, kolṭış ličinkaez vətməny zoramny ne toko „kəzain“ organizmyən, a eəə vapukalanıpl, təyp i s. o. Sedasə-kə ličinkaes poda nəto mort kuçik vylə, to mərtçətçəny i pṛgəny səə, nəto sedətçəny gən vuzokə, a səşəq virə, səvərən təbez-pṛy əmə da kiskaezə.

Kytən kəz eməş askaridalən kolṭokkez, kəz suam ətəraşanınp, kolodeçən i s. o. da on-kə pondy vəregitçəny da dəzirajtny niyə mestaezsə, to askai idalən kolṭokkez vermasə sedny i juan vaə. Kər te siyə vasə juan, nəto kişkalan ogorediç karç (pomidorrez, ogurcezz, i s. o.), to niyə şojikə sedəny kolṭokkes kiseçnikə. Mukədlaın połzujtçəny pomojnəj jamaeziş nazomən karç nažmitəm da kişkaləm ponda, a əderevñaezən ogoredeç sluzitə kəz eəə ətəraşanın mestəən, kədaşan çoza karç zaražitçə askarida kolṭok-

kezən. Askaridalən koltokkez siş-zə verinən guttez-pyr, bordokkez da kok īapaez vylans, kədənə marajtçənən ətəraşanınneñən, sed-nə şojanə. Medvərən, siş-zə askarida koltokkezən zarazitçəmən vermas lənə gortsa poda — porş, kan, pon; nə kiseçnəkən oliş parazittez vermasə ovnə i mort kiskaezən. Medunasə enaşań zarazitçənə posnı çelad, nija kъz pýr nýkət ətləyən orsənə.

Askarida zarodyssezən zarazitçəm zavisitə naşelenqo kulturaşan. Nəzək kulturaa naşelenqoyn unazık zarazitçəmaş askaridaezən da mədik kiska parazittezən. Vojna vərən kiska parazittezən zarazitçəm sodis i kulturnej stranaezən. Seteəm gruppaez naşelenqo pondə, kədnalən izəs tuncə mu garjəmən (torfjanıq, somgarjiszez, mugarjiszez i s. o.), askaridaezən da mədik kovgaggezən zarazitçəm loə professionalnej sogətən. Specialissez ləddəm şərti tədçə, sto mijan stranayn zəpəssə unazık oñır zarazitçəm askaridaezən.

Mortlə askaridaezşan vredys unazıkbs nə jad kerəmən. Jadlən vyləs seteəm ızyt, sto lezni-kə vəvlə şinlop uvtə 2—3 kapla, to vəvlən loə myt, pondə pədny, da pondə sija rymavny, pondə vylvis kotərtny sor. No sija bur, sto askaridalən jadys ovo-

loçkaabs pýrjət petə ne una. No una-kə askaridaez (mukəd sogalişlən ovlənən niya 100 da unazıykəz), to jad kerə əzət vred. Otravlennoşanəs loə malokrovjo, əugşə kiseçniklən uzałəm (avu appetit, əsətə, tətişlən ponda, qeto oz poz ətəraşnə), pondə kəskəvən ojtəv, riñnezen gırçıktəm, sadtəg çapkə, duł petə, jur bergalə i s. o. Kulas-kə kiseçniklən askarida (boşnə lekarstvoşan), to sija pondə sişmən, sviş jadəs bıdsən şurə „kəzain“ virə, siş-kə səşən vermə mortəs i kuvnə. Etija ponda, kər te juan kovgagvasətan lekarstvo, to səvərən kolə jünə labaə, med küləm askaridaez cozzəka petisə kiseçnikis.

Askaridaez polanaəş i eəsə sijən, sto niya kəssənən bıd organnezen, musə, zevdəgə, zevdəguvt zeleşəə, gaga əuzəma kiskaə, lolalan gorsə.

Vraççez, a unazıksə xirurggez, una gizlisə sogalan müsiş ażzəm askarida jılış, kədaə kerlisə operacia narıvvəzşan qeto musə lıjəmşan. Mədik sluçajjezən müsən askaridaəs ażzıvlisə küləm mortə operacia kerəin vərgəni.

Askaridaez vəsnitik kiskaezşan vermənən sedətçənən zevdəgə da səşən əsikə, vermənən sednən lolalan gorsə. Sedasə-kə askaridaez lolalan gorsə, vermənən mortə pədənən. Una

vraççezən gizzsvlissə sluçajjez, unažıksə çelad pələsən, kъz askaridaezşan pədłvlisə.

Askaridaez gors pъrjət vermən̄ sedətçen̄ pellezə, пъгə, kužaşan organnezə.

Medvəryп, una-kə əkşasə nija kiseçníkъп, vermən̄ kaťışpъ eakъlə moz i etaşan vermə tırkaşpъ kiska (viž. ris. 2).

Požə tədn̄y askaridaezəs kiseçníkiş sъ şərti, kər nija pondən̄ petn̄ ətəraşan prokodət. No medunəsə tədn̄y askaridaezəs sek, kər sija organizmlış sitsə vižətən̄ mikroskop-pыr i ažən̄ setiş askarida kolṭokkez.

Bədəs etija viştaləmiş požə tədn̄y, kažan-kə askaridaliş kolṭokkez, neto pondan nijə kъvn̄y, to sek-zə kolə munpъ vraç dъllə, medvъ vijny enə parazittezsə. Vracçez etija ponda şetən̄ lekarstvo—santonin, kədija kerşə citvarnəj kəzəsiş. No kolə tədn̄y, sto santonin, neto citvarnəj kəzəs əddən ja-dovitəjəş, a etija ponda kolə sijə jupъ vraç viştaləm şəiti. Şojanys, kədija tırtəm „kəza-

Ris. 2 Una əkşəm askaridaezşan (vəv) kiseçník potəma.

inliş“ kiseçniksə, parazitəslis təlosə katlıənə i etəsan vermənə parazitsə kranitnə santoninşan. Etija ponda, ətik lun oğlı kolə şojuń köknit şojan da jünə labaə. Lekarstvo juəm vərən siş-zə juənə labaə, medvə kuləm parazittezsə vədsən vasətnə, siş-kə, kyz kuləm parazittez kolçcasə kiskaezə, to kyz výlənzək baitcis, vermasə „kəzainsə“ vostənə kułəmtəz.

Ovlə i siş, sto nə vəd pora pozə vasətnə parazittezsə vədsən etija santoninən. Etija ponda juktalənə etijən-zə lekarstvonas mədrəra, no nə ożzyk, kyz 2—3 mişec vərti medožza juktaləm vərşan. Prof. Skrjabin vədsən baitə praviłnəja, sto setəm kovgag vasətəmsə kolə nuətnə massovəj masstabın sogaliş ořir kolasən, medvə süssə nekinşan vəli zaražitçən. Medož kovgagvasətləmsə kolə kerňiç çəlad kolasən da sija ořir kolasən, kytən kovgaggezən sogaləm loə profesionalnəj müçitçəmən. Siş-kə, kyz gag-vasətəm sredstvoß loə jadən ղetoko kovgaggez ponda, a siş-zə i „kəzainiň“ ponda, to etija veşkətəmən kolə əddən bura şleditnə, a ղeto burzık loas, pondan-kə veşkətçənən vəlniçən.

Vasətəmaskarıdaezsə burzık soňnə, a nə çap-kavnə romoj jamaezə da ətəraşaninnezə, kədnija vermasə esə sednə guttezlə da porşsezlə.

ASKARIDAEZ ROZNITCƏMƏN PANƏVTAN MERAEZ

Medbərja zameçanlıqsı viştalə kovgag-
gezən sogaləmlə panəvtan meraez jılış. Będəs profilaktiçeskəj panəvtan meropriatiaeze
otır gagşətəmən, kin 1əddas-kə vədəs gi-
zəmsə vñimatielnəja, loas vezərtana, kəz roz-
nitcənə kolçokkez da liçinkaez askaridalən. Zə-
nətlika mədrəv viştalam nijə meropriatiaezsə:

1. Kolə vədəs, kəşəq voşsə va (kolodeçcez,
tbez, juez) vədsən nijə kolə dəzirajtnı siž, med
setçə ez sedə vədkod ɳatəştanaes: ez үed ətəra-
şəməs, kəz podalən, a siž-zə i mortlən. Kolo-
deçcez kernə siž, med setçə ez pondə kotərt-
nə vəd sorokiş va, kytən vermasə ləpə kov-
gaggezlən kolçokkez.

2. Ətəraşanınnez kernə siž, med jamaas
ez vermə şurətçəpə, kəz poda (porşsez), a
siž-zə guttez.

3. Ətəraşəməsə oz kov kyskavnə ogo-
rodeçə.

4. Oz kov şojnə, a siž-zə oz kov şetnə
çeladılə ul, avı-kə sija gəvjaləm zirxt vayn,
kytən sija ul karçış askaridalən kolçokkez
vermənə kuyın 1 sekunda vərti.

5. Beregitnə gutteşən şojan da vədnəz
pesşəpə nijə jyətəmən.

6. Una ovłə, sto çelad vermənən zara-
žitçənən askaridaezən gortsən podaşan (kaq-
neşsan, ponneşsan), to kolə nijə dəzirajtnı,
med nija ez okalə nijə, a siž-zə i ponnes
ez nulə çeladəsə da səssən vəd orsəm vərgən
ena kaqneskət da ponneskət mişənən kiez.

7. Uçətşan kolə çeladəs velətnı, med
şojan ozyı mişənən kiez, med sija vəli ryr-
təm privyçkaə, kyz pırtəm asəvşa mişəm
da piñez vesətəm. Etija kerşə sə pondə,
sto kovgaggezlən kolçokkez koknita lakaşə-
nən kiez berdə da əddən una ażżavlənən nijə
naťın, kədija ovłə una mortlən għazzex ko-
lasın (zepħta wiegħi għażżeż!).

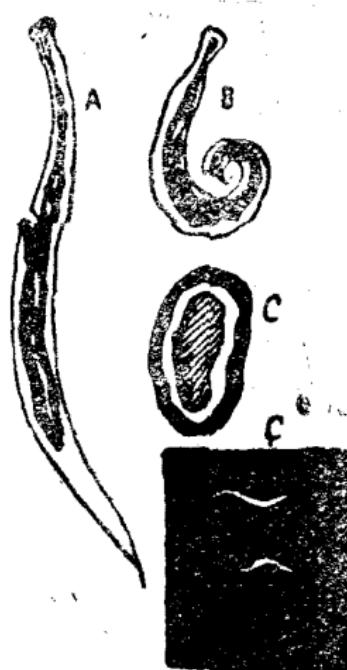
Bvdəs enija meropriatiae vermasə ker-
şenən toko sek, kər bura tədsətasə otirəs da
meduna çeladəs opasnoşən da otirəs „gag-
şətəm“ sposobbezən.

OSTRICAEZ

Ostricaez siž-zə ləddənən gəgrəsa gaggez-
ən. Ni ja əddən uçətəs, uməla pozə ażżen
şinən — iñpəv 1 sm., ajpəv $1\frac{1}{2}$ sm. Olən ni ja
vəsnit kiskaezən, əddən çozəs, bura da kok-
nita ranitən kiskaliş štenkasə. Asanlıs vir ni ja
oz kəskə, a verdçenən sija şojanən, kədija ovłə
kiskaezas. Għriż otirən ni ja siž-zə pantasłən,
kyz i askaridaez. Medunasə ostricaezən soga-

1ənə çələd, mukəd məstaezyn 100 proc. vylə niya zarazitçəməş (ris. 3).

Inrəv ostrica vermə kolṭṭavny 12000 kolṭəz. Askarida assis kolṭokkezsə kolṭṭalə „kəzain“ kiseçnikə, a ostrica kolṭṭavny petə kiseçnikis veşkyst (prjamat) kiska-pyr ətəraşanınət da olpaş vylas çapkalə assis kolṭokkezsə. Kolṭṭavny medunassə ostricæz petənə ojən, kər kaga neto ızyt mort vodasə olpaş vylə uznə da oddalo uvtas sonalasə. Ostricalən kolṭokkez sek-zə, kyz toko mampəv niyə kolṭṭalas, sedasə-kə „kəzain“ kiseçnikə, pəndənə vədənənə ızyt parazitəz. Etijən i viştashşə, sto niya morttes, a meduna çələd, kədnija sogalənə ostricæzən, pyr aşnəs aşnəsə zarazitənə niya ostrica kolṭokkezən, kədnija olənə nə kiseçnikyən. A etija ponda sedasə-kə kolṭokkez kiezə gəzuvttezə, kışaq niya koknita şojikə sedənə ətmə. Siş kyz niya petasə kolṭṭaləm ponda

Ris. 3.
Ostrica: a) mampəv,
b) ajrəv,
c) kolṭ (əddən
ızdətəm),
d) ostricæz aşnəs
ızdəaş.

ətəraşanınət, tə ostricaezşanas əddən pondə vudnə jaj, i sogalışs, a medunasə kaga, pondə gyzjaşnə, a etija kosta kolçokkez kutçisənə (lakaşənə) kiez berdə da sedətçənə gyzzez uvtə.

Medvə koltokiş lois vədsə ostrica, kovşə kadəs 18—20 lun.

Etiya açıt aştə zaražitəməs vajətə setçəz, sto ostricaezən sogaləm loə əddən şəkylən vəşkətəmən da əddən zuvət vəd „gagşalum“ sogaləmən.

Vılbızık viştaləmən vezərtana, sto paşkyla sogalənə çələq ostrica gaggezən. Uməla-kə vižə sogaliş aşsə, ne səstəma, to sija sogalışs verməs lənə pırşa paražit zardıssez novjatişən da əddən koknita vermə orsəmən assis jorttezsə zaražitnə. Şemjaezən, çələq kerkuezən, kytən çələq, uzlənən ətlənən, to koknita pozə zaražitçənə ostricaezən. Sižzə i zaražitçənə ostricaezən verman gryışşəşən.

Ostricaezşan vred sija, sto kər nija ki-seçniklis ştenkaesə strajdənən, to etnija strəjdəmmes-pyr koknita vermənən sednənə sogət-keran bakteriaezi. Nija sedətçənən gag çuzəma şlepəj kiska ponə da səşənən vermənənən vos-palennə (appendicit). Kər nija petənənən ətəraşan prokodə, to pondə jaj bura vudnə, kə-

daşaң kagałən vermə əsلىь on, oz lo apetiit, kъshaң kaga pondə vədmyńpъ imreła, loə malokrovjo, loənъ jur vişan sogəltez. Kər nija ətəraşan prokod gəgər vetlətənъ, to nə jeea nija sedətçənъ i polovəj organnezə, a unazъk pъvkaezlən, loə razdrazenqo, a etاشаң kъz pъvkaezlən, a siž-zə i zonkaezlən sogmə anañizm.

Ostricaezəs pozə vijnъ una kovgaggez vasətan lekarstvoezen (santoqin, tımol, mentol, naftalın i s. o.), kədnija naznaçajtçənъ vraçən, kədnijaşaң, on-kə təd, kъz polzujtçənъ, pozə kuvnъ (travitçənъ). Siž-zə, kъz i askaridaezəs vasətəmъn, lekarstvo juəm votəz şetçə koknit şojan da laba.

Medvъ ostricaezəs vədsən vasətnъ, to una-iş kolə jınpъ sijə lekarstvosə, kədijə viştalis vraç.

Kъz výləpzyk vəli viştaləm koknita ostricaezən zaražitçəm jılış, to veşkətçəməns pondas zavişitnъ sъşaң, kъz pondan vižnъ açıt aştə zaražitəmъn. Etija ponda kolə dəzirajtnъ, med unazъkiş kaga missətlis kiez, a unazъksə sek, kər sija petalas ətəraşnъ şojnъ pukşytəz, zepňta sъrnъ gyzzez. Medvъ vodəm vərgyn kaga ez gyzjav ətəraşaninsə, to kagasə kolə vodtətnъ kupajtçan vesjanən, kiezas şujnъ maşerjoiş vurəm perçatkiez, nəto

ispołkiez, kъtən etija pondə, medvъ nija ez usə, kolə çunqəz vevdərət kərtavny. Ətəraş-ny petaləm vətən kagaəs mətegən mişşətny, a siž-zə i vodəm vərən, da asəvnas çecçəm vətən, medvъ vasətny ətəraşan gəgər laka-şəm ostricalış kolçokkezsə.

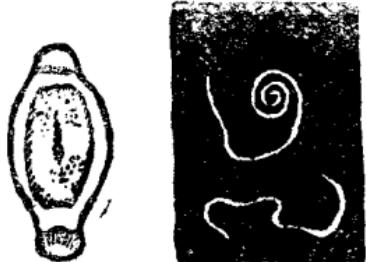
Olpaş da səliş uvtış jərnəs vesjansə, kədnija berdə lakaşənə ostricalən kolçokkez, kolə vərzgajtəsnə vaokən da utuzitnə utugən.

Panəvtan meraez gagşaləmlə vədsən ve-zərtanaəş da loktənə setçə, sto kolə toko sobludajtnə səstəm, a meduna viʒnə səstəma kiez, kъz gərişsezlə, a siž-zə i çəladıə.

VLASOGLAV NETO XLĂSTOVIK

Çoçkom rəma gagok, kədija kuزانас ov-lə 5 sm, kədalən jur ladorbəs vəsnitik, kъz

jursi, a bər ladorbəs kъzkod, vaçkişə plet orop-laŋə (ris. 4). Sija olə kъz kiskaezən, med-unasə pantəslə şlepəj kiskaň. Vəsnitik lador ko-neçnas sija pədъna mərt-çətçə kiska ştenkaə, da krepъta sъ berdən viʒşə.

Ris. 4. Vlasoglav əzdəttəg
da kolç (əddən əzdətəm).

Krepъta da pədъna mərtçətçəmşən, sijə əddən

Şəkət vasətnə kiseçnikiş. Vlasoglav kolṭṭalə assis koltokkesə kiskayn şojanə. Kər koltokkes petasə ətləyn sitnas da sedasə-kə ul məstaə (vaə), to nija $\frac{1}{2}$ godşan godəz vermənən vəd-tınyən vədsə vlasoglavəz. Sijən pozə zaražit-çənə sek, kər te juan ul va, kytən eməş paražitlən loəm koltokkez.

Kər vlasoglav strəjdə kiskaliş ştenkasə, to səşan pondə kiseçnikiş petnə vir, virən tyytitəm i s. o. Kər paražit sedətças gag çuzə-ma kiska ponə, to səşan loə vospaßenno (appendicit). Siz-zə vlasoglav lezə jad, kədaşan, una-kə nija kiseçnikiş, loə virçinəm.

Vlasoglavən siş-zə sogalənən i çəlad, a medunasə nija olənə saxtayn uzaliş mort organizmmezən.

Medvəenijən paražitteznas ne zaražitçənə, to kolə nijə-zə meraezsə sobludajtnə, kədnə sobludajtənə panəvtanə.

TRIXINA

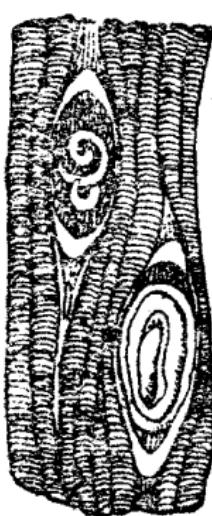
Kultura vədməməşən da kər veterinarialən zoramis nadzor tənək vılyn jaj vuzalə-tınyən, otirlən trixinaən zaražitcəm sluçajjez loənə şo soçzəkəş. XIX vekyn trixinaən zaražitcəməşən ne soça vəvli siş, sto vəd 100 mort sogaləmiş kuvlisə 20—40 mort.

Siç-zə i esə əni, unazıksə rynokə jajsə vajənəq dərevnais, kədija jaýs abu vişətəm voj-nayn, əesoça ovlənə trixinaən sogaləmiməz.

Trixina vaçkisə gəgrəsa kovgag vylə. Trixinaős əddən üçət gagok, kədalən inpələs — 1,8 — 3 milimetraəz ovla, a ajpələs ovla esə üçətzək (ris. 5). Şəkət inpəv, kəda olə vəsnit

Ris. 5. Trixina aşlas petan zarodısssezən (yədətəm).

Ris. 6. Svənnəzən trixinalən zarodısssez (yədətəməş).

kiskaezən, mərtçətçə kiska ştenkaə da setən çuztə 1.500-əz lovja pijanokkezəs, kədnija sedətçənə vir sosuddezzə. Vir vetlan tokən trixinalən pijanokkez sedənə svənnəzə, kytən nija katlışənə spirałnəja (vaçkisənə 8 cıf-

ra vylə) da vevtlişen osovəj vevtəsen (kapsulaən), kədija səvərən kersə kolt vylə vac-kişanaən. Etateəm sostojaṇpoyn, kədnija vevt-təməş izvestkovəj obołočkaən, trixinalən pijanokkez vermənən ovlu 20—25 godəz (ris. 6).

Sə ponda, medvə etnija pijanokkes vermisə lənən əzyltezəz, vermisə aşnəs çuztənə, to nija dolzonəş sedətçənən zevdəgə, kytən zevdəg sokşaq kapsula rastvorajtçə, tomy-nik trixina sedətçə vəsnitik kiskaezə da estən vədmə əzyl trixinaəz.

Kəz-zə mort zarazitçə trixinaən? No mor-təssə, trixina esə olə porş, kabən, krısa, kan, ruç, tulan da barsukkez kiskaezən da svənnəezən.

Mort zarazitçə sek, kər şojə şojan, kədija şojanən porş jaj puəma ne dospovna, kədija svənnəezən eməş trixina pijanokkez. Porşsez zarazitçənən sek, kər nija jirənən da şojənən kuləm krısaəzəs, i s.o. A setçin, kytən mort-tez şojənən porşovəj jaj ne vədsən puəmə, neto uməla solaləmə da esə avukə sija is-sledujtəm, to morttez vermasə zarazitçənən trixinaən.

Kər zarazitçən trixinaən, to sə kolicestvo-şan, tımda sedisə organizmə trixinalən pijanokkez, organizm pondə sogavpə una

sogətəzən. Sogalan priznakkez: əsətə, vərgalə jur, vişətə, zevdəgən bergətə, on vermə ətəraşnə, nəto mətiitan. A səvərən, kəz loan te məzəm, svənnəz loənə zuvətəs. 3—4 lun sogaləm vərən loə ızət zar, 9—11 lun sogaləm vərən lebə temperatura 40—41 gradusəz. Zarbs çinə i loktə aslas normaəz toko 4—7 nəqəla vərti sogavnə pondətçəmşən, a mukəd kadas, koknita sogaləm kosta — 3 nəqəla vərti. Svənnəzən zuvətəs loə 9—10 lun sogaləm vərən, kər trixinalən zarodəsses sedətçənə svənnəzas. Mukəd kostas sogaləməs ovlə əddən şəkət (on vermə nəzər, vaitan aslıt).

Siş-kə, kəz sogətəs çulalas bura, to svənnəzlən vənəs, kədnija siş-zə sogalisə trixinaən, loə oğza təməda toko una god vərti.

Medvə nə zarazitçənə trixinaən, oz kov şojnər porş jaj, kədija zarazitçəma trixinaən, a etija ponda kolə nuətnə ızət pessəm, med sija tusabs vəli vişətəm vojnən da toko sek petkətəm rənokə. Sija jayn, kətiş oz poz tədnə, to sija porş jaýs med vəli bura riəm, nəto zaritəm, med pəesa kusək çassəz ez vələ virəəs.

Əddən vaznəj xranıtan meraən rənət trixinalə loə porşsezəs vişnə bur porş giddezən, burzək, kər zozysə cementən kiştəm,

күтсә med ez vermә sedətçىпъ krъsaez i s.o.
A etija ponda kolə organizovannəja kutçىпъ
vijъпъ krъsaez.

LAPKESA LENTOÇKIA KOVGAGGEZ

Lentoçkia kovgaggez — solitorrez lъddi-
şəпъ lapkesa kovgaggezən.

Jeea eməs seteəmimes, kədnija-въ ez kъvlə
solitor jılış, a unaзъкъ i аzzъvlisə sijə. So-
litorən mort zaražitçə sek, kər sija şoјə jaj
şojan, kədija zъvotnəjъ vəli zaražitəm so-
litorən: porşsez, gъriş sura poda, çeri. Въ-
dənnəпъ enija zъvotnəjjes solitorən mortəs
zaražitəпъ ne ətmoza, a sijən i lъddəпъ so-
litor porsovəj, solitor əskənovəj, solitor
çeriovəj.

Gizam medpervo porş solitor jılış.

PORS SOLITOR

Sija vaçkişə kuz lentoçki vъlə, kədija
sulalə una torokkeziş (viž. ris. 7). Jur
ladərşañas solitorlən təloъs vəsnitczъk. A kədi-
ja mestəs əddən vəsnit, sija suşə sejaokən.
Sejaok berdə krepitcişsə uçitik jurok, kə-
dijə bura pozə vižətnə toko lupa-pыr (ьздə-
tan şteklo-pыr). Porsovəj solitor jurъn eməs

nol prisoska da vençik kruçokkez, kədnijən
sija kutçışə kiska şenka berdə da krepyla

sə berdən vişşə. A sijən
i porşovəj solitorəs suə-
nəy esə vooruzonnəj se-
reñən. Kыпт unažək
pondan sejaşis letnə soli-
torlış - çlenikkezsə, sə-
nəm unažək sija mestə
vədmən viləş, tom çle-
níkkez, kədnija loənə
esə kuzzəkəş. Solitorlən
avı ne zevdəg ne kiseç-
nik, a verdçə, şojansə
kəskə veşkəta kuçik-ryr.
Solitorrez loə germa-
frodittezən (dvupoləj zy-
votnəjən), siş - kə, oz
jansətçə ajrəv da inpəv
vylə, a vəd çlenikən

Ris. 7. Porş solitor. Sulga
ladoryn jurokən sejka da
lenta qewbdən. Veşkət lado-
ryn jurok (əddən əzdətəm).
eməs muzskəj da zenskəj polovəj or-
gannez. Koltockkes nylən jylənə asplodo-
tvorennoən. Solitor olə vəsnit mort kis-
kaezən. Sija dugdəvtəg vədmə kiseçnikən,
a vər ladəriş loəm çlenikkez, kədnija zeləta
tərtəmias koltockkezən, orətçənə solitor təlo-
şan da çapkişşənə ətləyn „kəzain“ sitkət
ətəraşanınə. Ovlə siş, sto orətçə orəttəm

çlenikkezən vədsa gruppə, kədija vaçkişə lentoçki kusək nəto lapsa vylə.

Porsovəj solitor ovla kuim m-əz.

Sə ənda, medvə solitorlən kolçok vermis vədməp vədsa solitorəz, sija dolzon sednə mədik zəvotnəj təloə, kədija suşə promezutoçnəj kəzaiñən. Porsovəj solitor ənda promezutoçnəj kəzaiñ loə porş.

Porş, kər sija şoja mort ətəraşəm, əylələ nəto vədsa solitorlış çlenikkez, nəto mu-kəd kolçokkezsə sibliş. Kər kolçok sedas porş kiskaə, to sija petə oboloçkaiş, i etija zarodxsəs mərtçətçə kiska ştenkaə da ryr sedətçə virə. Vir tokən zarodxsəs sedə svən-nezə, kədaşan loə aňkyc tuşkəd donok, kədija ryekep i em solitorlən liçinka, kədalən em-ni jur. Enija donokkes suşən finnaezən. Unažıksə nişə ažəvyləp porş şələm svən-nezən, kurççalana svənnezeyp da kəv vylən.

Kər mort şoja finoznəj jajsə ulən (kotlet-taez maştik kostə da peñqanqəz kerikə i sek pesləslə) nəto şoja ne vədsən puşəmə da zaritəmə, to sə kiseçnikyən eta finnaşan vədmə vədsa solitor.

Etateəm kuz da sloznəj solitorən zaražit-çəmən loə: porş, kər sija şoja mortlış ətəraşəm, sija zaražitçə solitor kolçokkezən; porş təloyn ena kolçokkes kerşən paražit liçin-

kaə (finnaə); a eta finna sedə mort organizmə. I loə siş: mort—pors—mort. Etateəm ənənətik tuj solitonən zarazitçəm.

- A siş-zə i vermas açıs mortbə lənər solitonlə promezutoçnəj kəzainən. Kər mort nə-lalas solitonlış kolçokkezsə, to niya sə svən-nezən kerşənər liçinkaezə (finnaezə). No mort öz vermə zarazitnər mədik mortəs vədsə solitonən, a sylə əddən ovla şəkət sogavnr, a kər mort zarazitças jaşan, to ənzək ovla şəkət sogavnr. Kər finna sedas şinə, to səşan mort vermə lənər şlepəjən. Sedas-kə finna jur vermə, to səşan əddən vişə jur, pondə kışkanvər ojtələn i mort vermə lənər vəv-məməz.

Kər vədsə soliton sedas mort kiseçnikə, to siş-zə una ovlanın vədkod sogattez. Ovlə siş, sto əsə appetit, a mukəd pırşa bəra loə əddən əzət appetit, petə dul, gudraşə şələm.

Pożə tədnər mort organizmiş, sto səyən em soliton toko sek, kər sə ətəraşəmas požas mikroskop-pyr azzınp kolçokkez neto çənəlikkez.

Solitonəs pożə organizmiş vasətnər toko osovəj kovgagvasətan lekarstvoən (paporot-niklən əkstrat), kədija ovla əddən vi na, a eta ponda sogalişəs, solitonəs sə organizmiş vasətəm ponda, kolə nuətnər boñiçaə. Lekar-

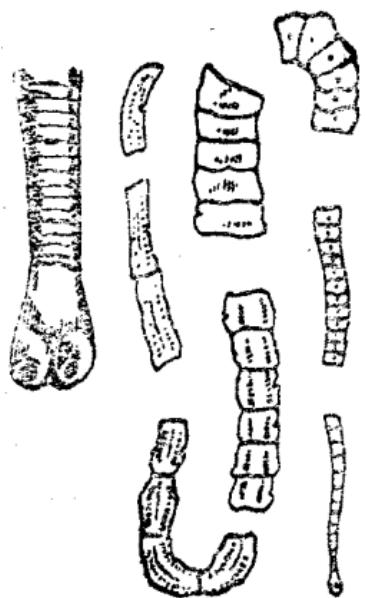
stvoezsə juəm vəgən sogaliş dolzon kujınp olpaş výelyp ne jecazék kék lunşa. Lekarstvo juəm votəz sogalişlə atlunas şetən pýip la-va diəta, da sývəgən rýtnas laba diəta, i asývnas kovgagvasətan. 1—2 ças vərti kovgag-vasətan lekarstvo juəm vəgən şetçə jip la-va diəta. Lekarstvo juəm vəgən-kə okota loas ətəraşpý, to sogalişəs pukşətən paski kə rusyňk va puktəm výlə i setən med ez əd-dən piçkiş i ez vərətçə mestaas setçəz, kyt-çəz oz pondə kÿvnp výdsən kiseçnik rek-məmsə.

Etateəm veşkətçəməs kolə sý ponda, sto kovgagvasətan veşkətçəməs výdsən loas to-ko sek, kər loas vasətəm výdsən solitörəs juroknas. A siž-kə, kyz toko petas solitör-lən çlenistəj teloys, a jurokys sejkaən kolç-ças kiseçnikas, to sývəgən, kyz toko çula-las lekarstvoən kiseçnikas pədtan výpys, to jurokəs mədpəv mərtçətças kiseçnik şenka berdə, sejkaşan vilış pondasə výdmyp çle-nikkez da ne una kad çulaləm vəgən, soli-tor vilış loə výdsə solitörə.

A sý ponda, medvə tədnip, sto ez-ni kolççə kiseçnikə nəm, to etija ponda soli-torlış vasətəm çäştiçkaezsə výdsən kolə ək-tən pýip bankaə səstəm vaən, da proveritəm ponda inđip výlə laboratoria, petisə-li jurokkes.

ӘСКА СОЛІТОР

Әсқа солітор үбіра үақиша аслас үстројствоған порш солітор вулы. Неәткодың то миңи:

Ris. 8. Әсқа солітор. Veşkut laderын жаңын jurok (әддән үздәтәм).

Нето есә гиджә, кәдија уназъксә мортлан овлә әтәрашанинән.

Шура пода свәннезың көлтөккезіс жыләпь finnaez. Морт заразитса, сојас-кә не въдсән руշам нето не въдсән заритам яж. Әсқа солітор vasатәпь siž-zə, къз і vasатәпь порш соліторес.

Әсқа солітор овлә күzzék (5-метраезд), jurыs siž-zə овлә ызытзык, кеда вълып авиәш круçоккес, etaşaң sija kiska штенкаә мәртçетçe prisoskaezән, миjsаң і әсқа солітор мәдңоз 8үшә — vooruzittam серен (ris. 8).

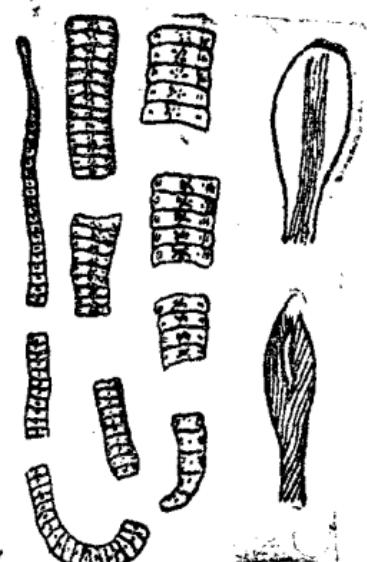
Әсқа соліторын промезутоңнәj кәзайнән лоәпь шура пода, кәднија заразитсәпь паразит көлтөккезән, sedas-кә морт әтәрашам виz вулы, кътен олә да verdçә пода,

ÇERI SOLİTOR

Çeri ңето пақыт solitor, promezutoçnəj kəzainən olənə aşnyş-zə çerries, kytən çeri solitorbs ne etkod mədvyəbzək viştaləm solitorrezşa aslas razmerrezən. Sija kuzanas ovla 8 metraşa kuzzək. Çlenikkes sylən paşkyltzəkəş. Çlenikkes sylən ovlən 3—4 tışeçən. Jırgın toko kık pri-soska, kədnija, kız sel-lez, ovlən kırnan bo-kas, kədnijən sija i mərt-çətçə (ris. 9).

Olə sija mort vəsnit kiskaezən, pon kiskaezən da siş-zə kan kiskaezən. Solitorlən çlenik-kez ətlən ətərasəmən sedən vaə, kytən ńylaş-şənən üçitik raçokkezən (cikloppezən). Şojasə-kə enə raçokkezsə gýriş

çeri, to nija zaražitçənən parazit kolçokkezən, a nyılış jajsə uməla-kə puan, to siş-zə pozə zaražitçənən mortlə. Eta solitorbs loə vəbdən-nıssə jadovitəjək, myşan ovlən şəkət so-gətter — ęzət malokrovjo, bergalə jur, vişətə.

Ris. 9. Çeri solitor. Veşkət ladorşań vülişan i vokşań jurok (vədətəm).

KARLIKOVƏJ SÖLİTOR

Karlıkovəj söliṭorbs kuzanas ovla 1 — $1\frac{1}{2}$ sm kuza. Sıbn promezutoçnəj kəzain-nas loə açbs mortbs. Paražit lıçinka kolççə kiska ştenkaə, kəşan sija vər sedətçə kiska proşvetə da setçin vəliş loə-ṇi vəldsa para-zitə. Kiseçnikyn karlıkovəj söliṭor ovla tışe-ça tımdaən. Leçitəmə kolə ruktyń ızılt iz.

ƏXINOKOKK

Əxinokokk siž-zə uçılık lentoçkikod söliṭor. Unazıksə sija olə vəsniličik pon kiska-ezyn da soçənlıka kañ kiskaezyn. Promezu-

Ris. 10. Veşkyl ladorşań vəldsa əxino-kokk, sulga ladorşań porş mus əxino-kokk polokkezən (çintəma).

toçnəj kəzain ponda sılən opasnoş vižə ızılt znaçenno, kytən sılən finnaes vermənən lo-nı kaga jırı zdaəş (ris. 10). Şelitças-kə

promezutoçnaj kəzain kyeemikə organə (müssə, moroskynəma pregradaə), əxinokokka finnaezşan ne soça pozə i kuyń. Unazıkkə enijən zarazitçənə çəlad, kədnija orsənə ponnezkət.

PROFILAKTİÇESKƏJ (PANƏVTAN) MERAEZ

Lentočkia kovgaggezən sogət panəvtan meraezən loənə to kyeeməş: bura sobludajtın gigienalis pravilaez, kyz asat, a siž-zə gort podaňn. To kyeeməş osnovnəj profilaktika pravilaez:

1) Oz kov şojnə puşbtəm neto ne dos-povna zaritçəm jaj. Etija medunasə otnositçənələ, kədnija ləşətənə şojan da sijə ułnas pesləvlənə. Burə-kə jaýs solaləm (25 proc.), kədnalən jaj kusəkkəs ne gryiszəkəş 2—3 kiloşa, kuim nedel vərti siž-zə liçinkaez kulənə.

2) Avi-kə jaýs vižətəm vəterinariayıp, şojnə oz kov.

3) Oz kov teçnə şojanə, avi-kə bura mişkaləm, vədkod karç, kytən siž-zə eməş solitərlən kolçokkez. Siž-zə kolə səstəma vižnə kiez i gyz kolassez.

4) Oz kov giddez kernə ətəraşanınnezen da ətəraşanın mestaezsə jərjyń, med setçə ez vermə sednə porşsez.

5) Әтәрашәм kovgag çlenikkezsә da въдса kovgaggezsә kolә sołńy, a ne çapkaunъ әтәраşaninneza da pomoj jamaezә.

OTIR GAGŞALƏMKƏT GOSUDARSTVOLƏN PEŞSƏM

Una otır sogalә kovgaggez sogatən, kytən zdravooxranennolən soveckəj organnez nuətənъ organizacionnəj da administrativnəj meraez ena paražitteskət pesşəmtyн.

Etateəm pessan meraezən međpervo pozə tədnъ, kъz roznitçənъ enija parazittes Sojuz pašta našeñenno kolasыn, kъz nija vlijajtənъ otiras oləm vylə, kъz pъkət kolə pessypъ. Etija mogiš oštəməş Sojuzъn specialnəj kovgaggeza otdeleñnoez tropiçeskəj instituttezъn (Moskvaыn, Xarkovыn, Ərivanыn). Etateəm-zə i zadaçaez puktəmaş Narkomzdravən mestnəj malarijnəj stanciaezъn (Leningrad, Tomsk, Samara, Barnaul, Kavkaz i s. o.)

Gosudarstvo ozyн sulalə ьзвъt zadaçaən, kъz munə massovəj kovgagvasətəm, a etasən çinə kovgaggezən zarazitçəm. Əni etateəm kovgagvasətəməs paškъta nuətşə skolaezъn, saxtaezъn uzalişsez kolasыn. Въd mort vermas kovgagvasətəmən veşkətçypъ gort ma-

larijnəj stanciaezyn, kədnija ovjazanəş veşkətń, kъz i małarijaess-zə.

Bur otsətən kovgagvasətəm ponda, kъtən sijən otırıbs sogalə, oştənъ vakteorologičeskaj laboratoriaez, kъtən pożə vurzъka tədnıv unazıksə kiseçnikyn kovgaggez jılış, kər mortlış ətəraşəmsə issledujtasə laboratoriayn.

Gosudarstvennəj meropriatiaezen ləddişsə sanitarialən nadzor — gъnokkezyn, a veterinarınnəj nadzorıbs — jaç vuzalətmyn. Sanitarnəj vižətəm loə sija, med gъnokə vajalisə produktaezsə səstəmə, nijə dəzirajtń guttezşan, oz tuj ležń gъnok vylə jaçən, avu-kə sijə vižətəm vetnadzor.

A siž-zə otırəs kolə ovespeçivajtń səstəm vaen (a etija ponda kernъ vodoprovoddez, nuətń kanalizacia i s.o.).

Bədəs, myj vištaləm vylənzyk, mijə dolzonəş lokń seteəm vylvodəz, sto vədsən mort loas zdorov toko sek, kər sija pondas aşsə vižń kułturnəja, səstəma, pondas vyd vylə vižətń vñimatielnəja.

Kułturnəj olan, kədija kerəma gigiena soblıudajtəmən, loə vylə faktorən otırəs zdorovşətəmyn.

РъЕКЕС

Mort kiskaezъn paražittez — k ov gaggez	3
Askaridaez	7
Askaridaez rozqitçemъn panəvtan meraez	15
Ostricaez	16
Vlasoglav neto xlbstovik	20
Trixina	21
Lapkesa lentočkia kovgaggez	25
Pors soliṭor	25
Əska soliṭor	30
Çeri soliṭor	31
Karlıkovəj soliṭor	32
Əxinokokk	32
Profilaktičeskəj (panəvtan) meraez	33
Otır gəşşaləmkət gosudarstvolən pesşəm	34

Редактор *Ф. А. Тупицын.*

Техред. *С. Ф. Грибанов.*

Корректор *Н. А. Спорова*

Окдлит № 477. Заказ № 102. Тираж 1000. Сдано в набор 31/I-36 г. Подписано к печати 28/II-36 г. Печатных листов 2,25. Формат бумаги 70 X 94 $\frac{1}{32}$. В 1 п. л. 19751 тип. знак.

И. Кудымдар, типография „Свердполиграфтреста“

Цена 25 коп.

Д-р С. К. Кунин
ГЛИСТЫ — КИШЕЧНЫЕ
ПАРАЗИТЫ ЧЕЛОВЕКА
Перев. *И Радостев*

На коми-пермяцком языке